

दैनिक अक्षराज

संपूर्ण महाराष्ट्रातून एकाच वेळी प्रसिद्ध

Email : newsaksharaj2021@gmail.com

वर्ष : ०६ अंक : ३६, पाने : ०५, किंमत : ०३ रुपये बुलडाणा, शनिवार, दि.१९ सप्टेंबर २०२६ संपादक : विनोद कैलास गोरे RNI NO. : MAHMAR/2022/82056

महाराष्ट्रातील शेतकऱ्यांसाठी दिलासादायक बातमी

अक्षराज : वृत्तसंकलन
दि.१८, नागपूर : महाराष्ट्रातील विविध भागांत निर्माण झालेल्या दुष्काळसदृश परिस्थितीच्या पार्श्वभूमीवर राज्य सरकारने प्रशासनाला तातडीने प्रत्यक्ष शेतात जाऊन परिस्थितीचा आढावा घेण्याचे निर्देश दिले आहेत. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत दुष्काळाच्या प्रश्नाला सर्वोच्च प्राधान्य दिले असून, शेतकरी आणि पिकांचे प्रत्यक्ष नुकसान जाणून घेण्याच्या सूचना प्रशासनाला देण्यात आल्या आहेत. महसूल मंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे यांनी नागपुरात पत्रकारांशी संवाद साधताना ही माहिती दिली.

बावनकुळे म्हणाले की, राज्यातील १८ जिल्ह्यांचे प्राथमिक अहवाल सरकारला प्राप्त झाले आहेत. मात्र, शेतकऱ्यांना मदत जाहीर करण्यापूर्वी पिकांच्या प्रत्यक्ष नुकसानीचे सविस्तर मूल्यांकन केले जाणार आहे. सोयाबीन, कापूस, संत्री यासह अन्य प्रमुख पिकांचे किती नुकसान झाले आहे, याचा अंतिम अहवाल पुढील सात ते आठ दिवसांत अपेक्षित आहे.

शेतकऱ्यांना केवळ औपचारिक किंवा तात्पुरती मदत देण्याऐवजी भविष्यातील अडचणींवरही मात करता यावी, यासाठी व्यापक उपाययोजना करण्याचा सरकारचा प्रयत्न असल्याचे

बावनकुळे यांनी सांगितले. यापूर्वी लागू करण्यात आलेल्या शासन निर्णयांच्या धर्तीवर शेतकऱ्यांना दिलासा देण्याबाबत विचार सुरू आहे. तसेच राज्यातील सर्व पालकमंत्री, जिल्हाधिकारी आणि आम दारांना आपल्या भागातील शेतकऱ्यांशी थेट संवाद साधून परिस्थिती जाणून घेण्याच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत. केवळ कार्यालयीन अहवालावर अवलंबून न राहता प्रत्यक्ष शेतात जाऊन पिकांची स्थिती तपासण्यावर सरकारचा भर असल्याचे बावनकुळे म्हणाले. आपण स्वतःही काही जिल्ह्यांचा दौरा करून परिस्थितीचा आढावा घेणार असल्याचे त्यांनी सांगितले.

दुष्काळी परिस्थितीत जनावरांसाठी चारा उपलब्ध करून देण्याचा प्रश्नही महत्वाचा ठरणार आहे. यापूर्वी

चारा छावण्यांमध्ये झालेल्या कथित गैरप्रकारांचा संदर्भ देत बावनकुळे यांनी यावेळी चारा छावण्या किंवा चारा डेपो सुरू करण्यात आल्यास संपूर्ण प्रक्रियेवर कडक देखरेख ठेवण्यात येईल, असे सांगितले. कोणत्याही प्रकारचा गैरप्रकार होऊ नये, यासाठी प्रशासनाला विशेष सूचना दिल्या जातील. दरम्यान, आगामी काळात परतीचा पाऊस झाला तर दुष्काळाची तीव्रता काही प्रमाणात कमी होण्याची शक्यता असल्याचेही त्यांनी सांगितले.

दरम्यान, अवैध गौण खनिज उत्खनन आणि वाहतुकीला आळा घालण्यासाठी राज्य सरकारकडून 'महाखनिज २.०' ही व्यवस्था राबविण्यात येणार असल्याची माहितीही बावनकुळे यांनी दिली. या माध्यमातून खनिज उत्खनन आणि

वाहतुकीवर डिजिटल पद्धतीने लक्ष ठेवले जाणार आहे. कोकण विभागीय आयुक्तांच्या अंतर्गत राज्यस्तरीय वॉर रूम, तसेच जिल्हास्तरावर स्वतंत्र वॉर रूमच्या माध्यमातून खनन व्यवहारांवर देखरेख ठेवण्यात येणार आहे. घर बांधण्यासाठी आवश्यक असलेल्या गौण खनिजाची मात्रा नागरिकांनी घोषित करून थेट रॉयल्टी भरण्याची व्यवस्था केली जाणार आहे. या डिजिटल व्यवस्थेमुळे अवैध खनिज वाहतुकीवर नियंत्रण मिळवण्यास मदत होईल, असा दावा बावनकुळे यांनी केला. या धोरणातून पुढील तीन वर्षांत राज्य सरकारला सुमारे २५ हजार कोटी रुपयांचा अतिरिक्त महसूल मिळण्याची अपेक्षाही त्यांनी व्यक्त केली.

शक्तिपीठ महामार्गाच्या प्रकल्पाला काही भागांत होत असलेल्या विरोधावरही बावनकुळे यांनी भाष्य केले. काही राजकीय व्यक्ती शेतकऱ्यांमध्ये प्रकल्पाबाबत गैरसमज निर्माण करत असल्याचा आरोप त्यांनी केला. जमीन अधिग्रहणाच्या मोबदल्यात शेतकऱ्यांना बाजारभावाच्या तुलनेत पाचपटपर्यंत भरपाई देण्याची तरतूद असल्याचा दावा त्यांनी केला. शक्तिपीठ महामार्गाची तुलना समृद्धी महामार्गाशी करत हा प्रकल्प महाराष्ट्राच्या आर्थिक विकासाला चालना देणारी नवी जीवनरेखा ठरू शकतो, असेही बावनकुळे म्हणाले.

चनकापूर हनुमान नगर परिसरात अर्धा किलो गांजा जप्त एक आरोपी दुचाकीसह ताब्यात !

अक्षराज : दिवाकर घेर
दि.१८, नागपूर :

खापरखेडा पोलीस स्टेशन हद्दीतील चनकापूर हनुमान नगर परिसरात १७ सप्टेंबर गुरुवारला सायंकाळच्या सुमारास

खापरखेडा पोलीस ठाण्यातील डीबी पथकाने एका आरोपीच्या दुचाकीच्या डिक्रीतून जवळपास अर्धा किलो गांजा जप्त केला असून परिसरात एकच खळबळ उडाली आहे.

शैलेश रामलाल सूर्यवंशी (४४) वार्ड क्रमांक २ ओमनगर चनकापूर असे अटक करण्यात आलेल्या आरोपीचे नाव आहे

गुरुवारला सायंकाळी खापरखेडा पोलीस ठाण्यातील डीबी पथक चनकापूर हनुमान मंदिर परिसरात पेट्रोलिंग करीत होते. यादरम्यान आरोपी शैलेश सूर्यवंशी दुचाकी घेऊन संशयास्पद स्थितीत आढळून आला. पोलिसांचा संशय बळावल्यामुळे आरोपी शैलेश सूर्यवंशी याच्या दुचाकीची झडती घेतली असता दुचाकीच्या डिक्रीतून जवळपास अर्धा किलो गांजा आढळून आला.

डीबी पथकाने आरोपी शैलेश सूर्यवंशी ताब्यात घेऊन दुचाकी व अर्धा किलो गांजा जप्त केला. मागील अनेक दिवसांपासून चनकापूर व गणेश मंदिर टेकडी परिसरात गांजा व अमली पदार्थांची सर्रास विक्री सुरू असल्याची माहिती खात्रीलायक सूत्रांनी दिली आहे. गांजा प्रकरणातील मुख्य सूत्रधार तस्कर वेगळेच असल्याची माहिती मिळाली असून पोलिसांनी योग्य दिशेने तपास केल्यास मोठे घबाड हाती लागण्याची शक्यता आहे.

यासंदर्भात खापरखेडा पोलिसांनी आरोपी शैलेश सूर्यवंशी विरुद्ध बीएनएस कायद्यानुसार विविध कलमांव्ये गुन्हा दाखल केला असून दुचाकी व अर्धा किलो गांजा जप्त केला आहे.

वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक संदीप बुवा यांच्या मार्गदर्शनाखाली सपोनि सचिन यादव, पोलीस उपनिरीक्षक अजिंक्य कदम, पोहवा मुकेश महालगावे, मंगेश लांजेवार, निल गंगावने सचिन दखने, अरुण चांदने, pc हेमराज यांनी कार्यवाही पार पाडली.

.....

त-हाडी शिवारात बिबट्याचा महिलेवर हल्ला; ज्योती मोरे सुदैवाने बालंबाल वाचल्या

अक्षराज : नंदकुमार बोर्से

दि.१८, शिरपूर (धुळे) : शिरपूर तालुक्यातील ममाणे शिवारात पहाटेच्या ३ वाजेच्या सुमारास बिबट्याने एका महिलेवर अचानक प्राणघातक हल्ला केल्याची खळबळजनक घटना घडली आहे. या हल्ल्यात ज्योती मोरे या महिला शेतकरी बालंबाल वाचल्या असून, त्यांच्या सतर्कतेमुळे आणि प्रसंगावधानामुळे मोठा अनर्थ टळला आहे.

पहाटे ३ वाजेची घटना : मिळालेल्या माहितीनुसार, ज्योती मोरे या नेहमीप्रमाणे पहाटे ३ वाजेच्या सुमारास आपल्या शेतात पिकांची राखण करत होत्या. या दरम्यान अंधाराचा फायदा घेत दबा धरून बसलेल्या बिबट्याने त्यांच्यावर अचानक झेप घेतली. अचानक झालेल्या या हल्ल्याने घाबरून न जाता ज्योती मोरे यांनी आरडाओरड केली आणि प्रतिकार करण्याचा प्रयत्न केला. त्यांचा आवाज ऐकून आसपासच्या भागातील लोक आणि शेजारी धावून आल्याने बिबट्याने जंगलाच्या दिशेने टोकली.

नागरिकांमध्ये भीतीचे वातावरण : या घटनेत ज्योती मोरे यांना सुदैवाने मोठी दुखापत झाली नसून त्या सुखरूप आहेत. मात्र, या प्राणघातक हल्ल्यामुळे त-हाडी आणि लगतच्या परिसरात प्रचंड घबराट पसरली आहे. शिवारात बिबट्याचा मुक्त वावर असल्याने शेतात काम करण्यासाठी जाणाऱ्या बळीराजाच्या जीवाचा धोका वाढला आहे.

वनविभागाने तातडीने बंदोबस्त करण्याची मागणी : पहाटेच्या वेळी घडलेल्या या घटनेनेतर स्थानिक ग्रामस्थांनी वनविभागाकडे तीव्र संताप व्यक्त केला आहे. बिबट्याला पकडण्यासाठी त-हाडी शिवारात तातडीने पिंजरा लावावा आणि रात्रीच्या वेळी गस्त वाढवावी, अशी जोरदार मागणी ग्रामस्थांकडून केली जात आहे. शेतकरी आणि मजुरांच्या सुरक्षेसाठी प्रशासनाने तातडीने पावले उचलावीत, अशी अपेक्षा व्यक्त होत आहे.

सोन्याबाई ठक्करवाड माध्यमिक विद्यालयात १४ मुलींना सायकली वाटप

अक्षराज : दत्ता हर्माद

दि.१८, कुंडलवाडी

: मुलींना मानव विकास

योजनेअंतर्गत शैक्षणिक वर्ष

२०२५-२६ या शैक्षणिक वर्षातील सायकली वाटप करण्यात आल्या आहेत.

ग्रामीण भागातील मुलींना दररोज शाळेला ये-जा करण्यासाठी महाराष्ट्र शासन शिक्षण विभागातील मानव विकास योजनेअंतर्गत दरवर्षी इयत्ता आठव्या वर्गात शिकणाऱ्या मुलींना मोफत सायकली मिळतात शैक्षणिक वर्ष २०२५-२६ मध्ये मान्य झालेल्या एकूण १४ मुलींना दि.१७ सप्टेंबर रोजी मराठवाडा मुक्ती संग्राम दिनाचे औचित्य साधून मानव विकास अंतर्गत प्राप्त झालेल्या सायकलीची वाटप करण्यात आले.

या कार्यक्रमाचे आयोजक म्हणून सेवा सहकारी सोसायटीचे चेअरमन बसवंत पाटील भाले तर प्रमुख पाहुणे म्हणून माजी सरपंच शिवलिंग पाटील धावंडे, अशोक पाटील भाले, विजय दिंडे, गजानन पाटील भाले, कपिल मॅकलवार, शंकर पाटील सोलगे, मारोती प्याटेकर, देवराव पाटील दिंडे, चंद्रकांत दिंडे, दिगांबर संगमकर आदी मान्यवर उपस्थित होते. तसेच विद्यालयाचे मुख्याध्यापक बी.बी. जिंकले सर सहशिक्षक डी. एस.बोडके, सौ.एम.डी. सोमवंशी, बी.एस.गुरुडे,सौ.एस.डी.देगावे, यु.व्ही. भाले,एम. एन.आकुलवार, एन.जी.लोलापोड, एस.एस.म्याकलवार, आर.एम.म्याकलोड व विद्यार्थिनींचे पालक उपस्थित होते.

चंद्रपूर जिल्ह्यातील ६४० शेतकऱ्यांच्या हक्काचे १८.२६ कोटी रुपयांचे, अनुदान मिळवून देण्यासाठी आ.सुधीर मुनगंटीवार यांचा ठाम पाठपुरावा

अक्षराज : वसंत वडस्कर
दि.१८, चंद्रपूर : जिल्ह्यातील कृषी यांत्रिकीकरण (STATE SMAM) योजनेअंतर्गत ट्रॅक्टर व हार्वेस्टर खरेदी केलेल्या ६४० पात्र शेतकऱ्यांचे तब्बल १८ कोटी २६ लाख ३ हजार रुपयांचे अनुदान मागील ३०८ दिवसांपासून प्रलंबित असल्याची गंभीर बाब आ. सुधीर मुनगंटीवार यांनी राज्याचे कृषिमंत्री दत्तात्रयजी भरणे यांच्या निदर्शनास आणून दिली आहे. शेतकऱ्यांनी शासनाच्या योजनेवर विश्वास ठेवून कर्ज काढून तसेच स्वतःच्या आर्थिक परिस्थितीतून निधी उभारून यंत्रसामग्री खरेदी केली आहे. मात्र, हक्काचे अनुदान वेळेत न मिळाल्याने त्यांच्यावर आर्थिक ताण वाढला असून, शेतकऱ्यांच्या या अडचणीची संवेदनाशील दखल घेत आ. मुनगंटीवार यांनी प्रलंबित अनुदान तातडीने खात्यावर जमा करण्याची आग्रही मागणी केली आहे.

कृषी यांत्रिकीकरणाचा लाभ घेताना शेतकऱ्यांनी मोठी आर्थिक गुंतवणूक केली आहे. शासनाच्या योजनेतून अनुदान मिळणार असल्याच्या विश्वासावर त्यांनी ट्रॅक्टर व हार्वे स्टर्ची खरेदी केली. मात्र, तब्बल दहा महिन्यांहून अधिक काळ अनुदान प्रलंबित राहिल्याने अनेक शेतकरी आर्थिक अडचणीत सापडले आहेत. काही ठिकाणी संतप्त शेतकऱ्यांनी आपले ट्रॅक्टर थेट कृषी अधिकारी कार्यालयाच्या आवारात आणून उभे करण्याची भूमिका घेतली आहे. ही परिस्थिती अत्यंत चिंताजनक असल्याचे आ. मुनगंटीवार यांनी पत्रात स्पष्ट केले. शेतकऱ्यांच्या प्रश्नांकडे केवळ प्रशासकीय बाब म्हणून न पाहता त्यांच्या प्रत्यक्ष अडचणी सम जून घेऊन तातडीने तोडगा काढणे आवश्यक आहे, अशी भूमिका आ. सुधीर मुनगंटीवार यांनी घेतली आहे. शेतकऱ्याने शासनाच्या योजनेवर

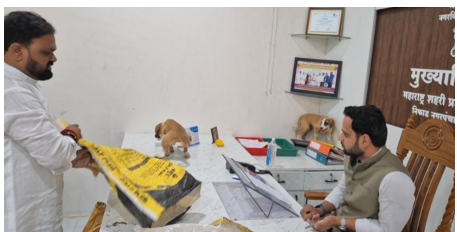

विश्वास ठेवून आपली जबाबदारी पूर्ण केल्यानंतर त्याच्या हक्काच्या अनुदानासाठी कार्यालयांच्या फेऱ्या मारण्याची वेळ येऊ नये, अशी अपेक्षा त्यांनी व्यक्त केली. प्रलंबित अनुदानामुळे संबंधित शेतकऱ्यांवर आर्थिक भार वाढत असून, कृषी यांत्रिकीकरण योजनेच्या मूळ उद्देशालाच बाधा निर्माण होत आहे. उत्पादन खर्च कमी करणे, शेतीची कामे वेळेत पूर्ण करणे आणि आधुनिक कृषी तंत्रज्ञानाचा

वापर वाढविणे हा या योजनेचा उद्देश आहे. मात्र, अनुदानाच्या विलंबामुळे शेतकऱ्यांना अपेक्षित आर्थिक दिलासा मिळत नसल्याचे आ. मुनगंटीवार यांनी कृषी मंत्री यांना पत्र लिहून निदर्शनास आणून दिले. त्यामुळे ६४० शेतकऱ्यांचे १८ कोटी २६ लाख ३ हजार रुपयांचे प्रलंबित अनुदान वितरित करण्यासाठी तातडीने आवश्यक निधी उपलब्ध करून देऊन तो थेट संबंधित शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यात जमा करण्याचे निर्देश द्यावेत, अशी मागणी त्यांनी कृषिमंत्री दत्तात्रय भरणे यांच्याकडे केली आहे. तसेच अनुदान वितरणास विलंब होण्यामागील कारणांची तातडीने चौकशी करून संबंधित स्तरावर आवश्यक कार्यवाही करावी आणि भविष्यात (STATE SMAM) योजनेचे अनुदान दीर्घकाळ प्रलंबित राहणार नाही, यासाठी संबंधित अधिकाऱ्यांना स्पष्ट निर्देश द्यावेत, अशी मागणीही आ. मुनगंटीवार यांनी पत्राद्वारे केली आहे.

युवासेनेचा 'गनिमी कावा' निफाड नगरपंचायत मुख्याधिकाऱ्यांच्या दालनात सोडले मोकाट कुत्रे

अक्षराज : सुनील क्षिरसागर
दि.१८, निफाड (नाशिक) : निफाड शहर व उपनगरांमध्ये दिवसेंदिवस वाढणाऱ्या मोकाट कुत्र्यांच्या उपद्रवाविरोधात युवासेनेने आक्रमक पवित्रा घेत अनोखे आंदोलन केले. युवासेना जिल्हाप्रमुख विक्रम रंधवे यांच्या नेतृत्वाखाली कार्यकर्त्यांनी थेट निफाड नगरपंचायतीचे मुख्याधिकारी धीरज भामरे यांच्या दालनात ४ ते ५ मोकाट कुत्रे आणून सोडले. यासोबतच मुख्याधिकाऱ्यांच्या टेबलाच्या चलनातील नोटांचा हार घालत प्रशासनाच्या डिम्म कारभाराचा तीव्र शब्दांत निषेध नोंदवला. या धडक आंदोलनामुळे नगरपंचायत आवारात काही काळ प्रचंड खळबळ उडाली. शहरातील विविध प्रभागामध्ये मोकाट कुत्र्यांची टोळकी रस्त्यांवर फिरत असल्याने लहान मुले, वृद्ध नागरिक आणि दुचाकीस्वार यांच्या सुरक्षिततेचा प्रश्न गंभीर बनला आहे. कुत्र्यांच्या नसबंदीची मोहीम राबवणे आणि श्वान पकड पथक तैनात करणे गरजेचे असताना नगरपंचायत प्रशासन मात्र याकडे सपशेल दुर्लक्ष करत असल्याचा आरोप

आंदोलकांनी केला. वारंवार तक्रारी करूनही पालिका डिम्म राहिल्याने अखेर प्रशासनाला जागे करण्यासाठी हे आंदोलन छेडण्यात आल्याचे रंधवे यांनी सांगितले. या समस्येवर तातडीने कायमस्वरूपी उपाययोजना न झाल्यास नागरिकांना सोबत घेऊन पुन्हा कार्यालयात कुत्रे सोडण्याचा इशाराही या वेळी देण्यात आला.

या आंदोलनात नगरसेविका रूपाली रंधवे, सुनील पाठक, बिरजू पठाण, रतन गाजेरे, सचिन खडताळे यांच्यासह स्थानिक पदाधिकारी व नागरिक उपस्थित होते.

७३ श्वानांचे निर्जंतुकीकरण पूर्ण : मुख्याधिकारी

मोकाट कुत्र्यांच्या समस्येवर नगरपंचायतीकडून उपाययोजना सुरू असून आतापर्यंत ७३ कुत्र्यांचे निर्जंतुकीकरण करण्यात आले आहे. श्वान पकडणे व निर्जंतुकीकरणासाठी नगरपंचायतीने दोन वेळा निविदा काढल्या आहेत. प्रशासन ही समस्या सोडवण्यासाठी गंभीर असून नागरिकांनी सहकार्य करावे.

- धीरज भामरे, मुख्याधिकारी, निफाड नगरपंचायत

उपजिल्हा रुग्णालयात दरमहा १०० हून अधिक श्वानदंशाचे रुग्ण निफाड उपजिल्हा रुग्णालयात दररोज श्वानदंशाचे सरासरी ५ ते ६ रुग्ण उपचारासाठी दाखल होत आहेत. एका महिन्यात १०० हून अधिक रुग्णांवर उपचार करावे लागत असल्याचे वैद्यकीय अधिकारी डॉ. राजीव तांबाळे यांनी सांगितले. दरम्यान, रुग्णालयात अँटी-रेबीज लस पुरेशा प्रमाणात उपलब्ध असल्याचेही त्यांनी स्पष्ट केले.

संपादकीय

ही तर बोलाचीच कठी!

पर्शियाच्या आखातात दररोज नवनव्या घडामोडी घडत असताना आणि इराणचे सौदी अरेबिया तसेच इतर देशांवरील हल्ले पुन्हा वाढत असताना अमेरिकेने पुन्हा एकदा आपला मोर्चा रशियाच्या दिशेने वळवल्याचे चित्र दिसत आहे. भारतात सध्या ब्रिक्स परिषदेची लगबग आहे आणि माध्यमांमध्येही त्याचीच मोठ्या प्रमाणावर चर्चा सुरू आहे. मात्र, या सर्व घडामोडींच्या पार्श्वभूमीवर अमेरिकेचे लक्ष रशिया-युक्रेन संघर्षाकडे पुन्हा वळले आहे, ही बाब लक्षवेधी ठरते.

पाच सप्टेंबरला अध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांचे विशेष दूत म्हणून त्यांचे जावई जॅरेड कुश्रर आणि स्टीव्ह वित्कोफ यांनी रशियाची राजधानी मॉस्कोचा दौरा केला. या दौऱ्यात त्यांनी रशियाचे अध्यक्ष व्लादिमिर पुतिन यांच्याशी जवळपास तीन तास चर्चा केली. त्यानंतर त्यांनी युक्रेनची राजधानी कीव्हलाही भेट दिली. जानेवारी २०२६ नंतर अमेरिकेकडून अशा प्रकारचे प्रयत्न पहिल्यांदाच होतांना दिसत आहेत. या चर्चेचा संपूर्ण तपशील अद्याप समोर आलेला नसला तरी हा दौरा शांततेच्या दृष्टीने महत्त्वाचे पाऊल असल्याचे संकेत मिळतात.

रशिया आणि युक्रेन यांच्यातील युद्दाला आता जवळपास साडेचार वर्षे झाली आहेत. तरीही या युद्दाचा शेवट होण्याची कोणतीही ठोस चिन्हे अद्याप दिसत नाहीत. युद्ध सुरू झाल्यानंतर काही दिवसांतच रशिया निर्णायक विजय मिळवेल, असे अनेकांचे अनुमन होते. मात्र, ‘नाटो’ आणि विशेषतः अमेरिकेच्या मदतीने युक्रेनने दाखवलेल्या प्रतिकारामुळे रशियाला अपेक्षित विजय मिळवता आलेला नाही. दोन्ही बाजू गेली अनेक वर्षे या युद्धात होरवळत आहेत. प्रचंड जीवितहानी, आर्थिक नुकसान आणि पायाभूत सुविधांची नासधूस होऊनही युद्ध थांबण्याची शक्यता अजूनही अस्पष्टच आहे.

कुश्रर आणि वित्कोफ यांचा दौरा सुरू होण्यापूर्वी ट्रम्प यांनी अमेरिकन माध्यमांशी संवाद साधला. या संवादादरम्यान त्यांनी युद्ध संपवण्यासाठी एक प्रस्ताव तयार असल्याचे सांगितले. मात्र, या प्रस्तावात नेम के काय आहे, याचा तपशील त्यांनी दिला नाही. त्यामुळे या दौऱ्यानंतर काही तरी ठोस हाती लागेल, अशी जगभरात अपेक्षा निर्माण झाली होती. परंतु दौऱ्यानंतर कोणत्याही मुद्द्यावर स्पष्टता मिळाली नाही. शांततेसाठी कोणता आराखडा मांडला गेला, रशियाची प्रतिक्रिया काय होती किंवा युक्रेनने कोणत्या अटी मांडल्या, याबाबत अधिकृत पातळीवर फारशी माहिती समोर आली नाही.

या दौऱ्यातील एक बाब मात्र विशेष लक्षवेधी ठरली. या चर्चांमध्ये केवळ युद्दाचा अंत करण्याची चर्चा झाली नाही, तर अमेरिका आणि रशिया यांच्यात विविध पातळ्यांवर सहकार्य वाढवण्याविषयीही चर्चा झाल्याचे माध्यमांना सांगण्यात आले. याचा अर्थ असा की अमेरिकेला आता केवळ युद्ध थांबवण्यात रस नाही, तर रशियासोबत काही प्रमाणात सहकार्य वाढवण्यातही रस आहे. जागतिक व्यापार, ऊर्जा बाजार, शस्त्रनियंत्रण आणि राजनैतिक संतुलनाच्या दृष्टीने ही बाब महत्त्वाची ठरू शकते. २०२४ मध्ये अमेरिकेत झालेल्या अध्यक्षीय निवडणुकीत डोनाल्ड ट्रम्प यांनी जो बायडेन यांच्या रशिया धोरणावर जोरदार टीका केली होती. आपण निवडणूक जिंकून अध्यक्ष झालो तर पहिल्या शंभर दिवसांत रशिया-युक्रेन संघर्षावर तोडगा काढू, असे आश्वासन त्यांनी दिले होते. मात्र, ट्रम्प सत्तारूढ होऊन दीड वर्ष झाले असले तरी त्यांना या आघाडीवर काही ठोस साध्य करता आलेले नाही. उलट, ट्रम्प यांच्या कार्यकाळात अमेरिकेचे मित्रराष्ट्रांशीही संबंध अनेकदा तणावपूर्ण झाले. त्यामुळे ट्रम्प यांच्याविषयी अमेरिकेतही नाराजी वाढताना दिसते. दहा नोव्हेंबरला अमेरिकेत मध्यावधी निवडणुका आहेत. आतापर्यंत झालेल्या निवडणूक चाचण्यांमध्ये ट्रम्प प्रशासनाविरोधात आणि त्यांच्या रिपब्लिकन पक्षाविरोधात वातावरण असल्याची चिन्हे दिसत आहेत. त्यामुळे या निवडणुकांपूर्वी कोणत्या तरी पातळीवर ठोस यश दाखवण्याची गरज ट्रम्प यांना भासत आहे. युक्रेन युद्दाचा खर्च अमेरिकेच्या अर्थव्यवस्थेवरही मोठा भार टाकत आहे. युक्रेनला दिल्या जाणाऱ्या आर्थिक आणि लष्करी मदतीवरून रिपब्लिकन पक्षातही मतभेद वाढले आहेत. त्यामुळे ट्रम्प यांचे अपयश येत्या निवडणुकीत रिपब्लिकन पक्षाला महामाज पडू शकते, अशी शक्यता नाकारता येत नाही.

— संदेश सांमत

अवकाशातही शस्त्रे सज्ज : मानवजातीसाठी धोक्याची घंटा!

अवकाश हे केवळ पृथ्वीभोवती पसरलेले अमर्याद आकाश नाही, तर मानवाच्या वैज्ञानिक प्रगतीचे आणि भविष्यातील संधींचे विशाल व्यासपीठ आहे. उपग्रहांच्या माध्यम तून दळणवळण, हवामानाचा अंदाज, शेती, आपत्ती व्यवस्थापन, दिशादर्शन, संशोधन अशा असंख्य क्षेत्रांना मोठी मदत मिळते. त्यामुळे अवकाशाचा वापर शांततापूर्ण आणि मानवकल्याणासाठी होणे अपेक्षित आहे. मात्र अवकाशातही शस्त्रस्पर्धा वाढत असल्याची बातमी चिंताजनक आहे.

जगातील काही सामर्थ्यशाली राष्ट्रे पृथ्वीवरील सामरिक स्पर्धेबरोबरच अवकाशातही आपली संरक्षणक्षमता वाढविण्याचा प्रयत्न करीत आहेत. उपग्रहांचा नाश करू शकणारी किंवा त्यांना निष्क्रिय करणारी तंत्रज्ञानव्यवस्था विकसित झाल्यास त्याचा परिणाम केवळ दोन देशांपुरता मर्यादित राहणार नाही. आज जगातील बँकिंग, दळणवळण, हवामानविषयक माहिती,

जीपीएस, इंटरनेट आणि अनेक अत्यावश्यक सेवा उपग्रहांवर अवलंबून आहेत. त्यामुळे अवकाशातील संघर्षाचा परिणाम सामान्य मणसाच्या दैनंदिन जीवनावरही होऊ शकतो.

अवकाशात शस्त्रे तैनात करण्यामागे सुरक्षेचे कारण दिले जात असले तरी त्यातून निर्माण होणारी शस्त्रस्पर्धा अधिक धोकादायक ठरू शकते. एका देशाने क्षमता वाढवली की दुसरा देश त्याला प्रत्युत्तर देण्यासाठी आणखी प्रगत तंत्रज्ञान विकसित करतो. अशा स्पर्धेला मर्यादा न राहिल्यास अवकाश शांततेचे क्षेत्र न राहता

१८,६०० किलो निर्माल्य संकलन : या आकडेवारीमागची कहाणी आम्हाला समजेल का?

ठाणे महानगरपालिकेने गणेशोत्सवाच्या काळात निर्माल्य संकलित करून त्याचे शास्त्रोक्त पद्धतीने व्यवस्थापन करण्याबाबत प्रसिद्ध केलेली माहिती वाचली. सर्वप्रथम, या उपक्रमासाठी ठाणे महानगरपालिका, घनकचरा व्यवस्थापन विभाग आणि या कामात सहभागी असलेल्या सर्व अधिकारी, कर्मचारी आणि कामगारांचे मनापासून अभिन्नंदन करावेसे वाटते. गणेशोत्सवाच्या काळात हजारो गणेशमूर्तींचे विसर्जन होते आणि त्यासोबत मोठ्या प्रमणावर फुले, हार, पाने आणि इतर सेंद्रिय निर्माल्य निर्माण होते. हे निर्माल्य जलस्रोतांमध्ये जाण्यापासून रोखणे, त्याचे स्वतंत्र संकलन करणे, त्यातील प्लास्टिक वेगळे करणे आणि सेंद्रिय सामग्रीवर प्रक्रिया करणे, हे निश्चितच मोठ्या प्रमाणावर नियोजन आणि मनुष्यबळाची गरज असलेले काम आहे.

त्यामुळे १५ सप्टेंबर २०२६ रोजी दीड दिवसाच्या कालावधीत २० हजार ७०३ गणेशमूर्तींचे विसर्जन आणि सुमारे १८ हजार ६०० किलो निर्माल्याचे संकलन झाले, ही माहिती निश्चितच लक्षवेधी आहे. विशेषतः एवढ्या मोठ्या प्रमाणावर निर्माल्य इतक्या कमी कालावधीत संकलित करून त्याचे वर्गीकरण सुरू करणे ही निश्चितच प्रशंसनीय प्रशासकीय कामगिरी आहे. या कामात सहभागी असलेल्या सर्वांचे पुन्हा एकदा अभिन्नंदन.

आगमन्

जेष्ठा कनिष्ठा गौरीचे होता सुखे आगमन् अलक्ष्मी विघ्नून जाई कु प्रवृत्ती बहर्गिम्न

विघ्नहर्त्या अंतरातून उत्साहे करता नमन दुःख अन् दारिद्र्याचे सुखकर घडते दमन

श्री चरणांचे रज गुण तमोगुण हो उपसमन आरंभींशरीरशुद्ध्यर्थ वेदोक्त करी आचमन

तीर्थ बनते नीर साधे देवतांचे पाद प्रक्षालन उमलून येई भरभराट स श्रद्ध वाहता सुमन

निर्माल्य होती पातके करावे जळी विसर्जन श्वास निर्मळ विश्वासे निश्वासेव्यथाउत्सर्जन

नैवेद्यदावे मनोवाच्छी सु प्रसाद करी सेवन तृमोद करी लंबोदर जटरात्रीचे हो शमन

गणेश याग मंत्रोच्चार सत्स्थीलतेने होम हवन जळे कु शक्ती किटाणू वातावरण होई पावन

— हेमंत मुसररीफ, पुणे ९७३०३०६९९६

या आकडेवारीचा अर्थ अधिक स्पष्ट होईल. आणि जर खरोखरच एवढ्या मोठ्या प्रमाणात प्लास्टिक पिशव्या निर्माल्यासोबत येत असतील, तर तो पुढील वर्षांच्या जनजागृतीसाठी अत्यंत महत्त्वाचा संदेश ठरू शकतो.

या सर्व प्रश्नांसोबत एक गोष्ट मी विशेषत्वाने नमूद करू इच्छितो. दीड-दोन दिवसांच्या कालावधीत २० हजार ७०३ गणेशमूर्तींच्या विसर्जनातून निर्माण झालेल्या सुमारे १८.६ टन निर्माल्याचे संकलन करणे आणि त्यातील प्लास्टिक वेगळे करण्याची प्रक्रिया राबवणे हे निश्चितच मोठे काम आहे. त्यासाठी संकलन व्यवस्था, वाहतूक, मनुष्यबळ, तात्पुरती साठवण, वर्गीकरण आणि पुढील प्रक्रिया यांचा समन्वय आवश्यक असतो. त्यामुळे एवढ्या कमी कालावधीत ही यंत्रणा कार्यरत ठेवणे आणि एवढ्या मोठ्या प्रमाणावर सामग्री हाताळणे निश्चितच कौतुकास्पद आहे.

म्हणूनच माझे प्रश्न या कामाचे महत्त्व कमी करण्यासाठी नाहीत. उलट, एवढे मोठे काम झाले आहे म्हणूनच त्याची अधिक सविस्तर माहिती नागरिकांसमोर आली पाहिजे, असे मला वाटते.

प्रसिद्धीपत्रकात प्लास्टिक निर्माल्यापासून वेगळे करून त्याचे व्यवस्थापन चटक्र उशापींअंश मध्ये करण्यात येत असल्याचे सांगितले आहे. ही बाब स्वागतार्ह आहे. मात्र, कोणत्या चटक्र उशापींअंश मध्ये हे प्लास्टिक पाठविण्यात आले, ते केंद्र कुठे आहे, किती किलो प्लास्टिक तेथे पाठविण्यात आले आणि पुढे त्या प्लास्टिकचे काय झाले, याची माहितीही मिळाली तर संपूर्ण व्यवस्थापन साखळी नागरिकांना समजू शकेल. संकलन, वर्गीकरण, चटक्र आणि पुढील पुनर्वापर किंवा व्यवस्थापन या प्रत्येक टप्प्याची नोंद सार्वजनिक झाली तर या उपक्रमाची विश्वासाहता अधिक वाढेल.

त्याचप्रमाणे हिरानंदानी इस्टेट, ऋतू पार्क आणि कौसा येथील मेकॅनिकल बायो-कंपोस्टिंग प्रकल्पांमध्ये निर्माल्यावर प्रक्रिया केली जात असल्याचे सांगण्यात आले आहे. ही माहिती सकारात्मक आहे. मात्र, १८ हजार ६०० किलोपैकी किती निर्माल्य कोणत्या प्रकल्पाकडे पाठविण्यात आले, हे समजले तर चित्र अधिक स्पष्ट होईल. त्याहून महत्त्वाचे म्हणजे, या प्रक्रियेतून प्रत्यक्ष किती किलो कंपोस्ट तयार झाले, किती अवशेष राहिला आणि त्या अवशेषाचे काय करण्यात आले, हे समजणे आवश्यक आहे.

उदाहरणार्थ, केवळ प्रक्रिया समजून घेण्यासाठी १८ हजार ६०० किलो निर्माल्यातून ३० टक्के उपयुक्त उत्पादन मिळाले असे गृहीत धरले, तर सुमारे ५ हजार ५८० किलो कंपोस्ट तयार होऊ शकतो. पण हा ढवउचा प्रत्यक्ष आकडा नाही; हा केवळ उदाहरणार्थ केलेला हिशोब आहे. म्हणूनच प्रत्यक्ष प्रक्रियेनंतर तयार झालेल्या कंपोस्टचे वजन जाहीर झाले तर नागरिकांना संकलनापासून संसाधन पुनर्प्राप्तीपर्यंतची संपूर्ण कहाणी समजेल.

इथेच मला एक महत्त्वाचा फरक जाणवतो१८ हजार ६०० किलो निर्माल्य संकलित केले हा एक महत्त्वाचा कृतीचा आकडा आहे; पण तो स्वतःहून अंतिम पर्यावरणीय परिणाम सांगत नाही. पर्यावरणीय योगदान समजण्यासाठी किती निर्माल्य जलस्रोतांपासून वळवले गेले, एकूण निर्माण झालेल्या निर्माल्यापैकी किती टक्के संकलित

केलेली बेफिकीर छेदछाड मानवाच्या भविष्यासाठी संकट निर्माण करू शकते.

अवकाशावर कोणत्याही एका देशाचा अधिकार नसून तो संपूर्ण मानवजातीच्या वैज्ञानिक प्रगतीशी संबंधित आहे. त्यामुळे अवकाशाचा वापर युद्धासाठी नव्हे, तर संशोधन, हवामान निरीक्षण, आपत्ती व्यवस्थापन, दळणवळण आणि मानवकल्याणासाठी व्हायला हवा. राष्ट्रांनी परस्पर विश्वास, पारदर्शकता आणि आंतरराष्ट्रीय नियमांच्या माध्यमातून अवकाशातील शस्त्रस्पर्धेला आळा घालण्याचा प्रयत्न करणे गरजेचे आहे.

पृथ्वीवरील युद्धे थांबविण्याचे आव्हान अजूनही कायम असताना अवकाशात युद्धाची तयारी करणे ही मानवाच्या विवेकाची परीक्षा आहे. अवकाश जिंकण्याची नव्हे, तर जपण्याची गरज आहे. कारण अवकाशाचे रक्षण म्हणजे केवळ उपग्रहांचे रक्षण नव्हे; ते पृथ्वीच्या पर्यावरणाचे, विज्ञानाच्या प्रगतीचे आणि मानवजातीच्या भविष्यातील सुरक्षिततेचे रक्षण आहे.

— श्याम ठाणेदार
दौंड जिल्हा पुणे

झाले, किती सेंद्रिय सामग्री कंपोस्टिंगला गेली, किती कंपोस्ट तयार झाले, किती प्लास्टिक वेगळे झाले आणि किती अवशेष राहिला, याची माहिती आवश्यक आहे.

याचबरोबर माझ्या मनात आणखी एक प्रश्न आहेही आकडेवारी केवळ १५ सप्टेंबरच्या दीड दिवसाच्या विसर्जनाची आहे की संपूर्ण गणेशोत्सवातील संकलनाची? कारण गणेशोत्सव अनेक दिवस चालतो. जर १८ हजार ६०० किलो हा केवळ दीड दिवसाचा आकडा असेल, तर तो त्या कालावधीतील निश्चितच महत्त्वाचा डेटा आहे. मात्र, संपूर्ण गणेशोत्सवाचा पर्यावरणीय परिणाम समजून घेण्यासाठी उर्वरित दिवसांची आकडेवारीही आवश्यक आहे.

मागील वर्षाशी तुलना झाली तर ही माहिती आणखी अर्थपूर्ण ठरेल. २०२५ मध्ये किती गणेशमूर्तींचे विसर्जन झाले, किती निर्माल्य संकलित झाले, प्रति मूर्ती निमाल्याचे प्रमाण किती होते, किती प्लास्टिक वेगळे झाले आणि किती कंपोस्ट तयार झाले, याची तुलना २०२६ शी केली तर आपण किती काम केले यापेक्षा आपण किती प्रगती केली हे नागरिकांना समजू शकेल.

नागरिक म्हणून प्रशासनाला ही माहिती विचारणे म्हणजे प्रशासनाच्या कामावर अविश्वास व्यक्त करणे नव्हे. उलट, पारदर्शक माहिती ही विश्वासाची पायरी आहे. महापालिकेने यंत्रणा उभी केली, नागरिकांनी निर्माल्य वेगळे दिले, कर्मचाऱ्यांनी ते संकलित केले, त्याचे वर्गीकरण केले, प्लास्टिक वेगळे केले आणि सेंद्रिय निर्माल्य कंपोस्टिंगकडे वळवलेही सकारात्मक प्रक्रिया आहे. तिचे प्रमाण आणि अंतिम परिणाम नागरिकांसमोर आले, तर या कामाचे महत्त्व आणखी वाढेल.

म्हणून माझी ही विनंती आक्षेप म्हणून नव्हे, तर कौतुक अधिक अर्थपूर्ण करण्यासाठी आहे.

१८ हजार ६०० किलो हा आकडा आम्हाला सांगा; पण त्यामागची संपूर्ण कहाणीही आम्हाला सांगा.

कुठून आले? किती ठिकाणांहून आले? कसे मोजले? किती प्लास्टिक वेगळे झाले? ते कोणत्या चटक्र उशापींअंश मध्ये गेले? किती निर्माल्य कोणत्या कंपोस्टिंग केंद्रात गेले? किती कंपोस्ट तयार झाले? किती अवशेष राहिला? आणि सर्वात महत्त्वाचेपर्यावरणाला प्रत्यक्ष काय फायदा झाला?

ही माहिती उपलब्ध झाली तर नागरिक महापालिकेला प्रश्न विचारण्यासाठी नव्हे, तर अधिक चांगले काम केल्याबद्दल मनापासून धन्यवाद देण्यासाठी पुढे येतील.

गणेशोत्सवातील पर्यावरणपूरकता ही केवळ घोषणा नसावी; ती आकडेवारीत दिसावी, प्रक्रियेत दिसावी आणि परिणामातही दिसावी. कारण जे मोजता येते, त्याची प्रगती करता येते; आणि ज्याची प्रगती दाखवता येते, त्यात नागरिकांचा विश्वास आणि सहभाग वाढवता येतो.

माझ्या मते, प्रशासन आणि नागरिक यांच्यातील दुवा केवळ आदेशांनी तयार होत नाही. तो तयार होतो पारदर्शक माहितीने, पडताळता येणाऱ्या आकडेवारीने आणि प्रत्यक्ष परिणाम नागरिकांसमोर मांडल्याने.

ठाणे महानगरपालिकेने एवढ्या कमी कालावधीत एवढ्या मोठ्या प्रमाणावर निर्माल्य संकलित करून त्याचे वर्गीकरण करण्याचे काम केले आहेत्याबद्दल पुन्हा एकदा अभिन्नंदन.

आता या कामामागची थोडी अधिक माहिती आम्हाला मिळाली, तर आम्ही नागरिक केवळ बातमी वाचणार नाही; हे काम समजून घेऊ, त्याचे कौतुक करू आणि पुढील पर्यावरणपूरक गणेशोत्सवासाठी प्रशासनासोबत अधिक भक्कमपणे उभे राहू.

हीच खरी भागीदारीप्रशासनाची कृती आणि नागरिकांचा विश्वास.

— विजयकुमार कट्टी

श्री.संजीवन व सौ.मीना चव्हाण यांच्या येथील गौरी गणेशाचा सुंदर देखावा...

श्रावणपाटील परिवार, उटंबर (दापोली) यांचा मानाचा गणपती

श्री.सौ.कपिला किशोर रेपाळे
पुणेवाडी, ता.पारनेर, जि.अहिल्यानगर

कु. अभिजीत (चंद्रभागा) हिरा म्हात्रे

हिताक्षी विजय बळीराम म्हात्रे व म्हात्रे परिवार यांच्या घरातील गौराई माता वर्ष ५२
नवी मुंबई कोपरखरणे गाव शिवसेना शाखा समोर बळीराम निवासघणसोली गावातील जिया रविंद्र पाटील व स्वीटी पाटील आणि पाटील परिवाराचा
श्री गणराया घणसोली गाव, चिंचाआळी, घणसोली, नवी मुंबई, ठाणेगंगाराम दत्त दातिलकर, यंदा वर्ष ६२, नवसाची गौराई
(शिळगांव, पोस्ट पडले, ता. जि. ठाणे) यांच्या घरच्या गौराईरविंद्र गणेश पाटील, नवसाची गौराई, यंदा वर्ष ५५,
(मु.डायघरगांव, पो.पडले, ता.जि.ठाणे) यांच्या घरच्या गौराईकाशिनाथ पाटील शेट परिवार यंदाचा वर्ष ७८
(डायघरगांव, पोस्ट पडले, ता.जि.ठाणे) यांचा घरचा गणपती बाप्पारत्ना पाटील (उत्तरशिवागांव, तालुका जिल्हा ठाणे)
यांच्या घरचा बाप्पा

मयुरी रवींद्र मोरे, बारामती यांच्या घरच्या गौराई

माधुरी गणेश केसकर
बोरी ता.खंडाळा जिल्हा सातारा, यांच्या घरच्या गौराई

संतोष व सौ.सीमा लोखंडे यांच्या घरातील गौरी गणेशाचा सुंदर देखावा

कु.अवनीश निलेश राणे यांच्या घरातील गणपती.

दिनेश म्हात्रे (शिळगांव, पोस्ट पडले, ता.जि.ठाणे)
यांचा घरचा गणपती बाप्पा

